

Opracowanie rzeczowe wydawnictw ciągłych

Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu
Jolanta Szewczak 21.05.2012 r.

Wydawnictwa ciągłe

```
graph TD; A[Wydawnictwa ciągłe] --> B[Czasopisma]; A --> C[Dzienniki]; A --> D["Inne:  
katalogi handlowe  
katalogi aukcyjne  
sprawozdania  
książki telefoniczne  
kalendarze  
rozkazy  
statystyki"]; style A fill:#ffff00,stroke:#000,stroke-width:1px; style B fill:#ffff00,stroke:#000,stroke-width:1px; style C fill:#ffff00,stroke:#000,stroke-width:1px; style D fill:#ffff00,stroke:#000,stroke-width:1px;
```

Czasopisma

Dzienniki

Inne:
katalogi handlowe
katalogi aukcyjne
sprawozdania
książki telefoniczne
kalendarze
rozkazy
statystyki

Mamy już poza sobą dyskusję czy język stosowany przez nas spełnia wymogi z punktu widzenia wpływu na późniejszą efektywność wyszukiwania.

Przed nami dyskusja, czy języki tego typu mają w przyszłości rację bytu.

Zespół postulatów optymalności języka sformułowany przez Tadeusza Wójcika (Prakseosemiotyka. Zarys teorii optymalnego znaku, Warszawa 1966):

- optymalne dostosowanie do rzeczy komunikowanej,
- optymalne dostosowanie do nadawcy komunikatu,
- optymalne dostosowanie do użytkownika.

- Czy język KABA jest dobry czy też nie do opisywania rzeczowego wydawnictw ciągłych?

- Nie wiem.

- Możemy założyć iż posiada te cechy które, w bibliotekach szkół wyższych sprawdzają się i że jest odpowiedni i przydatny, czyli:

- zawiera wszystkie lub zdecydowana większość pojęć, (na odpowiednim poziomie szczegółowości), które są potrzebne do charakteryzowania dokumentów, tak by czytelnik mógł je odszukać budując wyrażenie wyszukiwawcze
- nie jest zbyt skomplikowany do nauczenia się przez bibliotekarzy i w pewnym sensie dla czytelników (stopień samodzielności wyszukiwawczej)
- odpowiada warunkom technicznym

TROCHEJ HISTORII...

Lipiec 1998 r. - SOPOT

Warsztaty z zakresu opisu rzeczowego wydawnictw ciągłych, na których sformułowano większość zasad opracowania rzeczowego obowiązujących do dziś.

- bierzemy pod uwagę treść całego tytułu (na ile jest to możliwe) a nie poszczególnych numerów
- przy zmianie tytułu opracowujemy także nowy tytuł
- dodanie określników formy po temacie determinuje wiele dodatkowych faktów np.: rodzaj wyd. ciągłego
- bardzo ważne jest zgodne z regułami budowanie hasła przedmiotowego rozwiniętego

- apel o dokładne czytanie rekordów tematów i określników
- tworzenie pola 976 w przypadku braku któregoś elementów hpr
- zobligowano wszystkie biblioteki by przy opracowaniu rzeczowym wyd. ciągłych logowały się w CKTCZ i tam wprowadzały opisy rzeczowe
- PROKABA – sposób przekazywania haseł
- jak opisywać dzienniki o zasięgu ogólnokrajowym i lokalne

Czerwiec 1999 r. SOPOT

Warsztaty dotyczące opisu
rzeczowego wydawnictw ciągłych

- prawidłowa budowa haseł przedmiotowych rozwiniętych
- zwracać uwagę na zasięg terytorialny i przeznaczenie czytelnicze
- dokładnie czytać rekordy kartoteki wzorcowej!
- baza CKTCZ miała być wzorcowa dla opisu rzeczowego wyd. ciągłych

- została podana procedura pracy w CKTCZ
- biblioteki tworzące zasób CKTCZ miały dokonać korekty haseł tworzonych na potrzeby katalogów lokalnych (s na końcu podpisu w polu 40)
- 1.09.1999 – przyjęta data rozpoczęcia opracowania czasopism w systemie komputerowym

Wrzesień 2000 – SOPOT

Narada administratorów
współpracujących z CKTCZ

- należy zwracać bardzo dużą uwagę na adekwatność tworzonej charakterystyki rzeczowej do zawartości całego czasopisma
- charakterystyki rzeczowe powinny być uaktualniane przez dodawanie kolejnych haseł przedmiotowych

- przy opisie rzeczowym czasopism należy korzystać z całej leksyki KABA, tak jak w przypadku książek
- tworząc propozycję nowego hasła rozwiniętego w polu 670 koniecznie podać tytuł czasopism
- każde następne warsztaty powinny być organizowane dla katalogujących tak książki jak i czasopisma

Kwiecień 2001 SOPOT
Narada Zespołu ds. CKTCZ
Bibliotek VTLS

(przypomnienie zasad ustalonych na
poprzednich spotkaniach)

Kwiecień 2010r

Zasady opracowania wydawnictw ciągłych w jhp
KABA

Hasło jhp KABA w funkcji tematu formalnego.

Hasło stosowane w funkcji **tematu formalnego** (155) i **hasło przedmiotowe** (150,150) stanowią kompletne opracowanie dokumentu w jhp KABA.

W przypadku niektórych typów wydawnictw ciągłych nie można określić przedmiotu dokumentu – w takim przypadku stosuje się jedynie hasło w funkcji tematu formalnego.

Zasada ta obowiązuje od 14czerwca 2010 r.

W maju 2010 r. wprowadzono także do stosowania w katalogu NUKAT, korzystając z jhp KABA zasadę:

W opracowaniu prac na temat wydawnictw ciągłych stosuje się hasła dla nazw wydawnictw ciągłych, w tym dla typów czasopism.

Nie stosuje się określnika rzeczowego „-- historia i krytyka”

Hasła stosowane są analogiczne do haseł stosowanych w funkcji tematu formalnego.

Najczęściej funkcję hasła wzorcowego pełni ten sam temat (150, 155)

100 \a Milewski, Stanisław \d (1931-).

245 \a Themis i PHEME : \b czasopiśmiennictwo
prawnicze w Polsce do 1939 roku / \c Stanisław
Milewski, Adam Redzik.

650 \a Czasopisma prawnicze \z Polska \y 18 w.

650 \a Czasopisma prawnicze \z Polska \y 19 w.

650 \a Czasopisma prawnicze \z Polska \y 1900-
1945.

245 \a Kryminalistyka na Świecie/ \c Brunon
Hołyst.

260 \a Warszawa : \b Fundacja "Ubi societas, ibi
2 ius", \c 2011-.

650 \a Kryminalistyka \v czasopisma.

655 \a Czasopisma prawnicze \z Polska \y 1990-.

Poprzez opis przedmiotowy charakteryzujemy zawartość treściową katalogowanego dokumentu.

Katalogując książki informację o formie piśmienniczej czy wydawniczej umieszczamy w ściśle określonych sytuacjach, natomiast przy opisie wydawnictw ciągłych zawsze.

Struktura hasła jhp KABa w funkcji tematu formalnego: [Temat] - [OG] – [CH]
Może za rzadko korzystamy z tej możliwości.

Przykład:

temat formalny \a 155 Dzienniki polskie
ma w NUKAT 34 podłączone rekordy

245 \a Dziennik Polski.

260 \a Kraków : \b Wydaw. Jagiellonia, \c 2001-.

650 \a Krakowski, Powiat (Polska) \v czasopisma.

655 \a Dzienniki polskie.

Dzienniki polskie \y 1990 - 24 rekordy

245 \a Dobry Wieczór! Kurier Czerwony : \b
ilustrowane pismo codzienne.

260 \a Warszawa : \b Nowoczesna Spółka
Wydawnicza S.A., \c 1932-1939.

655 \a Dzienniki polskie.

Dzienniki polskie \y 1900-1945 – 102 rekordy

245 \a Gazeta Rządowa Królestwa Polskiego / \c
[red. i wyd. Jan Karnicki].

260 \a Warszawa : \b [Nakł. redakcji], \c 1838-
1861 \e (Warszawa : \f J. Jaworski).

651 \a Polska \y 1832-1863 (Okres
międzypowstaniowy) \v czasopisma.

655 \a **Dzienniki polskie.**

Dzienniki polskie \y 19 w. - 54 rekordy

W zasadach opracowania wydawnictw ciągłych jest punkt, który mówi: W opracowaniach wydawnictwa ciągłego będącego organem prasowym, biuletynem informacyjnym, sprawozdaniem , itp. stosuje się hasło przedmiotowe o konstrukcji:

110 \a [nazwa instytucji] \v czasopisma.

Kiedy tematem jest nazwa korporatywna, gdy instytucja jest bezpośrednio przedmiotem opisywanym w czasopiśmie dodajemy, temat formalny istniejący od czerwca 2010 r.

155 \a Sprawozdania

- 245 \a Eksport Uzbrojenia i Sprzętu Wojskowego z
Polski : \b raport z lat ... / \c Ministerstwo Spraw
Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.
- 260 \a Warszawa : \b Ministerstwo Spraw
Zagranicznych RP, \c 2010-.
- 650 \a Sprzęt wojskowy \x eksport \z Polska \y
1990- \v czasopisma.
- 655 \a Sprawozdania \z Polska \y 1990-.**

245 \a Sprawozdanie z Działalności za Rok ... /\c
Warszawskie Hospicjum dla Dzieci.

260 \a Warszawa : \b Stowarzyszenie WHD.

610 \a Warszawskie Hospicjum dla Dzieci \v
czasopisma.

610 \a Fundacja Warszawskie Hospicjum dla
Dzieci \v czasopisma.

610 \a Fundacja Warszawskie Hospicjum dla
Dzieci \v statystyki.

610 \a Warszawskie Hospicjum dla Dzieci \v
statystyki.

655 \a Sprawozdania.

Katalogi aukcyjne będące profilowanym typem wydawnictwa ciągłego przy których opisie rzeczowym warto w temacie formalnym dodać OGi OCH co pomoże określić miejsce i czas aukcji.

W powiązaniu z hasłem przedmiotowym czytelnik otrzymuje komplet informacji o przedmiocie aukcji, jej czasie i miejscu.

245 \a Prasa ekonomiczna

450 \a Czasopisma ekonomiczne

245 \a Puls Biznesu.

**260 \a Warszawa : \b Bonnier Business (Polska), \c
1997-.**

655 \a Prasa ekonomiczna \z Polska.

245 \a Raport Społecznej Odpowiedzialności
Banku Gospodarstwa Krajowego

260 \a Warszawa : \b BGK, \c 2009-.

610 \a Bank Gospodarstwa Krajowego \v
czasopisma.

650 \a Banki \z Polska \v czasopisma.

655 \a Prasa ekonomiczna \z Polska.

**245 \a Poradnik Handlowca : \b dwutygodnik
ogólnopolski.**

260 \a Poznań : \b Berxim sp. z o.o., \c 1994-.

650 \a Handel \v czasopisma.

655 \a Prasa ekonomiczna \z Polska \y 1990-.

245 \a Biznes Trójmiejski : \b lokalne wiadomości
biznesowe.

260 \a Warszawa : \b B2B Media, \c 2004-2009.

650 \a Biznes \v czasopisma.

651 \a Gdańsk (Polska) \x sytuacja
gospodarcza \y 1990- \v czasopisma.

651 \a Gdynia (Polska) \x sytuacja gospodarcza \y
1990- \v czasopisma.

651 \a Sopot (Polska) \x sytuacja
gospodarcza \y 1990- \v czasopisma.

655 \ Prasa ekonomiczna.

Czasopisma polskie: 19 rekordów tytułów czasopism, np.:

245 \a Annales Zoologici / \c Polska Akademia
Nauk. Instytut Zoologiczny.

260 \a Warszawa : \b PWN, \c 1954-.

650 \a Zoologia \v czasopisma.

655 \a Czasopisma naukowe \z Polska.

655 \a Czasopisma polskie.

245 \a Kronika : \b dwutygodnik społeczno-
kulturalny / \c Związek Literatów
Polskich. Oddział w Łodzi.

260 \a Łódź : \b RSW "Prasa", \c 1955-1957.

655 \a **Czasopisma polskie.**

245 \a Roczniki Towarzystwa Warszawskiego
Przyjaciół Nauk.

260 \a Warszawa : \b [s. n.], \c 1802-1811 \e
(Warszawa : \f Drukarnia Xięży Piłarów).

610 \a Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk
\v czasopisma.

650 \a Wiedza i erudycja \z Polska \y 19 w. \v
czasopisma.

655 \a Czasopisma polskie.

A mamy:

155 \a Czasopisma polskie \y 19 w. 341 rekordów

**155 \a Czasopisma polskie \y 1900-1945. 621
rekordów**

155 \a Czasopisma polskie \y 1945- .37 rekordów

**155 \a Czasopisma polskie \y 1945-1970..
77 rekordów**

**155 \a Czasopisma polskie \y 1945-1990. 46
rekordów**

155 \a Czasopisma polskie \y 1970-2000. 42 rekordy

155 \a Czasopisma polskie \y 1990- . 188 rekordów

245 \a Echo Krasnegostawu : \b gazeta miasta i powiatu : aktualności, wydarzenia, gospodarka, praca, kultura, sport / \c [red. nacz. Leszek Magier].

260 \a Krasnystaw : \b Echo Enterprise, \c 2003-.

651 \a Krasnystaw (Polska ; region) \v czasopisma.

655 \a Czasopisma polskie \y 1990-.

**Propozycja: Prasa regionalna \z Polska
\z Krasnystaw (region) \y 1990-.**

245 \a Doradca Prawny w Zarządzaniu
Nieruchomościami / \c [red. nacz.: Renata
Maślanka].

260 \a Warszawa : \b Dr Josef Raabe Spółka
Wydawnicza, \c 2008-.

650 \a Nieruchomości \z Polska \x zarządzanie \v
czasopisma.

650 \a Własność nieruchoma \z Polska \x
legislacja \y 1990- \v czasopisma.

655 \a Czasopisma polskie \y 1990-

**Propozycja: Czasopisma prawnicze \z Polska
\y 1990 -.**

- 245 \a Kurier Konserwatorski / \c [Krajowy
Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków].
- 260 \a Warszawa : \b Krajowy Ośrodek Badań i
Dokumentacji Zabytków, \c 2008-.
- 650 \a Zabytki \x konserwacja i restauracja \z
Polska \v czasopisma.
- 655 \a Czasopisma polskie \y 1990-.

**Propozycja: Prasa specjalistyczna \z Polska
\y 1990-.**

245 \a Komiksowe Hity.

260 \a Warszawa : \b Egmont Polska, \c 2010-.

655 \a Komiksy \z Stany Zjednoczone \y 1990- \v
tłumaczenia polskie.

655 \a Czasopisma polskie \y 1990- .

Propozycja: Prasa komiksowa \z Polska \y 1990-.

245 \a Raport Roczny = \b Annual Report / \c
Zamek Culture Centre.

260 \a Poznań : \b Centrum Kultury Zamek.

610 \a Centrum Kultury "Zamek" (Poznań) \v
czasopisma.

650 \a Sztuka \z Polska \z Poznań \y 1990- \v
czasopisma.

651 \a Poznań (Polska) \x życie artystyczne \y
1990- \v czasopisma.

655 \a Czasopisma polskie \y 1990-.

**Propozycja: Sprawozdania \z Polska \z Poznań \y
1990-.**

Czerwiec 2010 r.
BIBLIOTEKA UNIWERSYTETU im.
ADAMA MICKIEWICZA W
POZNANIU

Spotkanie robocze bibliotekarzy
katalogujących wydawnictwa ciągle

Czasopisma komiksowe

- zawierające teksty,
- zawierające teksty i opracowania o tekstach

Temat formalny – ale który?

Komiksy... (dla wydawnictw zwartych)

Czasopisma... Prasa komiksowa (dla wydawnictw ciągłych)

Jest teraz temat formalny :

Prasa komiksowa [OG] [OCH]

145 \a Batman w Czerni i Bieli /
/ \c red. Marcin Rustecki ; przek. Arek Wróblewski.

260 \a Warszawa : \b TM-Semic, \c 1997.

650 \a Komiksy \z Stany Zjednoczone \v
tłumaczenia polskie. (do 06.2010)

655 \a Komiksy \z Stany Zjednoczone \v
tłumaczenia polskie. (aktualnie)

655 \a Czasopisma dla młodzieży \z Polska \y
1990-. (propozycja z Poznania)

Teraz: Prasa komiksowa \z Polska \y 1990-.

Wnioski

- **Tematów formalnych do opisu wydawnictw ciągłych brakuje w niewielkim zakresie.**
- **Nie zawsze opisy przedmiotowe są robione adekwatnie do treści.**
- **Zapominamy o tym, iż nie należy tematować na podstawie tytułu.**

- Nie zawsze korzystamy z możliwości zastosowania tematu formalnego z określnikiem geograficznym lub z określnikiem chronologicznym albo dwoma, jeśli wydawnictwo tego wymaga.
- Nie zawsze sprawdzamy i podglądamy prace własną lub innych bibliotekarzy, którzy opisywali podobne w treści, zakresie i zasięgu wydawnictwa.
- Warto czasami zajrzeć do zasad opracowania wydawnictw ciągłych i na strony NUKAT.

Biblioteka Uniwersytecka
w TORUNIU

Opracowanie rzeczowe
wydawnictw ciągłych

1945-1994 katalog systematyczny
(karty katalogowe z tyt. czasopism znajdowały się w poddziałach wspólnych poszczególnych dziedzin wiedzy)

1995- katalog komputerowy (HORIZON)
(opis przedmiotowy w jhp KABA)

Kto w BUMK zajmował się opisem rzeczowym wydawnictw ciągłych:

- Oddział Katalogu Rzeczowego w latach 1945-1993.
- Oddział Informacyjno-Rzeczowy (bibliotekarze dziedzinowi) w latach 1994- 2008
- Oddział Kolekcji Dziedzinowych (bibliotekarze dziedzinowi) od 2009 roku